UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 42. De sale catechumenorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-64585

Visual Library

De ſale catechumenorum.

CAP. XLII.

NEque vero illud prętermittendum
catechumeni os inſeri ſolitum eſſe
uis [a] Vuolffgangus Muſculus, ſacrilegu
a In loc. poſtor, & deprauatarum opinionum
commun. in agro Domini diſſeminare ſolitus ab E
ca. de bapt. ſiæ conſuetudine id auferre, ſingulari ve
pietate, vel imperitia auſus ſit. De eo eni
Salis in ca- quuntur Origenes hom. 6. in Ezechiel.
techiſmo broſius ad cap. 22. Luc. S. Auguſtinus li
antiquitas. feſs. S. Gregorius Magnus lib. ſacram. de
ad catechum. facien. & de ord. baptiſter.
dedit Pontifex Epiſtol. ad Gordian. Hiſp
Iſidorus Hiſpalenſis lib. 2. de Offic. ca
Smaragdus in Epiſt. de Sabb. Pentecoſt.
ſuper lib. Regum. & in Eſdr. lib. 2. c. 9.
Romanus de denunciat. ſcrutinij ad elect.
binus Flaccus de diuin. offic. cap. 19. Vu
Strabo de reb. Eccleſ. cap 26. Rabanus li
de inſtitut cleric. cap. 27. Berno Aug
ſerm. de Aſſumpt. Mar. & Iuo Carnot.
de ſacram. neophyt. quorum de hac re
tentias, ſi opus erit, in ipſis authoribus
ipſe facilè reperiet. nobis enim ſatis eſt fo
indicaſſe, vnde illæ hauriri poſſunt Hanc
ſuetudinem ſanctæ religionis interpres
b 16. plenus [b] Ezechiel ante vaticinatus eſt,
dixit: *non es aqua lota in ſalutem: nec ſale ſal*

inuoluta pannis, baptiſmi merſionem pêr aquã, ſalis myſterium in catechiſmo, & inuolutione pannorum veſtem candidam intelligens: ſicut eum locum Origenes homil. 6. expoſuit, dicens: *rurſus peccatrix Hieruſalem non es inuoluta pannis, obſerua, quod dicimus. anima renaſcens, ea primum in lauacro edita, inuoluitur pannis. ipſe Dominus meus Ieſus pannis inuolutus eſt, vt ſcriptum in Euangelio ſecundum Lucam refertur. oportet ergo qui renaſcitur, utique in Chriſto renaſcentem rationabile, & ſincerum lac deſiderare, & priuſquam ſine dolo rationabile lac deſideret, debet ſale ſaliri, & pannorum inuolucro colligari, ne dicatur ad eam, ſale non es ſalita, & pannis non es inuoluta.* Verum ſi conſiderare volumus, quando ſalis vſus primo inuectus ſit, intelligemus, circa tempora Origenis incœpiſſe. nam nec quiſquam ætate maior Origene, meminiſſe eſt viſus, & Iſidorus Hiſpalenſis bonus author in primis lib. 2. de Offic. cap. 20. ſcribit, à Patribus inſtitutum eſſe: *ſales autem* (inquit ille) *in myſterio catechumenis dandos à Patribus inde eſt inſtitutum, vt eorum guſtu condimentum ſapientiæ percipiant.* cui accedit teſtis locuples Vualfridus Strabo, qui etiã tradit lib. de reb. Eccleſ. cap. 26. Eccleſiæ ſurgentis initio non fuiſſe, his verbis: *alij addiderunt in baptiſmatis ſacramento exorciſmos, alij conſecrationem fontis, alij ſalis, vel ſaliuæ infuſionem.* Cauſas vero, cur ſal adhiberi neceſſe fuerit, multas quidem commodiſſimas aſſignari poſſe exiſtimo. aut enim conſecrationem, & religionem quandam ſignificabat ipſius catechumeni in Deum; cum & [a] Beda ſic innuerit,

Sal catechumenorum: Ezechiel vaticinatus eſt.

Salis vſus in catechiſmo quãdo incœperit.

Cauſæ adhibendi ſalis in catecheſi.

[a] Expoſit. ſup. li. Reg.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dicens: *ſal cœleſtis ſapientiæ , quomodo*
catechumeni : & id etiam à Gentilibus
tum fuerit, teſte Adriano Turnebo lib.
uerſar. cap. 22. aut ſapientiam indicaba
ſpecimen Chriſtiani in ſingulis actioni
hibere debebant , præſertim quoniam
gente, vitiorum , & impietatis tenebri
luta, ſæpe colloqui contingebat ; ne vi
offenſionis cauſas vel ipſi darent aliis,
iis acciperēt. ſub qua metaphora diceb
ſtolus ad Col. 4. iis , qui baptiſmi mun
nati erant: *ſermo veſter in gratia ſale ſit cōdi*
modo vos oporteat ſingulis reſpondere, ad quē
in expoſitione S. Ambroſius, *quoniam,*
neceſſe eſt, inter infideles nos ambulare, &
miſceri cauſa conuerſationis mundanæ, hu
commonet, vt cum ſapientia ſit ipſa conuerſa
pter ſcandalum gentilium, ne occaſionē accip
nos blaſphemandi, & incitentur ad perſecu
quod etiam clarius in aliis Patribus vide
vt Smaragdo in Epiſt. de Sabb. Pentec
circo hi, qui baptizandi ſunt, ſalem in ſacram
cipiunt, vt eius guſtu condimentum ſapien
piant, neque à ſapore Chriſti deſipiant, & ſint
& fatui: Iſidoro Hiſpalenſi lib. 2. de Offic
20. *ſales autem in myſterio catechumenis*
patribus inde eſt inſtitutum ; vt eorum guſtu
mentum ſapientiæ percipiant, neque deſipiant
pore Chriſti, ne ſint fatui , & retro reſpiciant,
vxor Loth, ne malum exemplum dantes Chri
maneant; Beda ſuper lib. Reg. *ſal cœleſ*
pientiæ , quo initiantur catechumeni in cunct
rum noſtrorum ſacrificiis offerre iubemur : Or

Gentiles ſale in ſacrificiis vtebantur.

Secunda cauſa adhibendi ſalis in catechiſmo.

Romano de denunciat. ſcrutin. ad elect. *accipe ſalem ſapientiæ propitiatus in vitam æternam:* Iuone Cornotenſi ſerm. de ſacram. neophyt. *poſtea datur ſal benedictum in os pueri, vt per typicum ſapientiæ ſalem conditus, fœtore careat iniquitatis,* & Hugone Victorino lib. 1. ſacram. cap. 18. *poſtea datur ſal benedictus in os baptizandi, vt ſale ſapientiæ ſit conditus.* aut eo argumento admonebantur homines, vt à peccatorum ſordibus expiati, quibus ante contabuerant, candorem illum conſcientiæ perpetuo retinerent; ſicut S. Ambroſius ad cap. 22. Luc. author eſt, de baptiſmo loquens: *per te fœtor tabidæ carnis aboletur, & pereuntia ſitu viſcera aſperſo ſale in multam ſeruantur ætatem.* & Gregorius Magnus lib. ſacram. de ord. baptiſter. *poſtquam guſtauerit medicinam ſalis.* Item Albinus Flaccus lib. de Diuin. Offic. cap. 19. *catechumenus audiens, ſiue auditor ſalem accipit, vt putrida, & fluxa eius peccata ſapientiæ ſale diuino munere mundentur.* Rabanus etiam Maurus lib. de inſtitut. cleric. cap. 27. *tunc datur ei ſal benedictum in os, vt per ſal typicum ſapientiæ ſale conditus, fœtore careat iniquitatis.* quod fere iiſdem verbis complexus eſt Iuo Carnotenſis ſerm. de ſacrament. neophyt. inquiens: *poſtea datur ſal benedictum in os pueri, vt per typicum ſapientiæ ſalem conditus, fœtore careat iniquitatis.* aut denique ſymbolum erat dœmonis ab antiqua poſſeſsione expulſi, domuſque eius à fundamentis euulſæ. quod demonſtrare voluit S. Gregorius lib. ſacram. de ord. ad catechum. facien. cum in ſalis cõſecratione inquit: *vt in nomine S. Trinitatis efficiare ſalutare*

Tertia cauſa adhibẽdi ſalis in catechiſmo.

Quarta cauſa adhibendi ſalis in catechiſmo.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſacramentum, ad effugandum inimicum, & Albi-
nus Flaccus lib. de Diuin. offic. cap. 19. vbi p[oſt]
ſalis infuſionem, de ſymbolo loquens, ait:
inde ſymboli Apoſtolici traditur ei fides, vt va-
cua domus, & à priſco habitatore derelicta, fide ornetur,
& præparetur habitatio Domino. Alluſit autem
author ad priſcam conſuetudinem, qua ciui-
tates dirutas ſalis proiectu anathemate feri-
bant: quod & feciſſe Abimelech, cum Sichem
ciuitatem Sichimorum ad ſolum deduxiſſet,
Ioſephus lib. 5. Antiquit. cap. 8. & S. Hierony-
mus lib. de diſtant. locor. & Federicum Baba-
ruſſam, proferendi par nefas, & fas immo-
cupidiſsimum, in noſtræ vrbis excidio, Me-
diolanenſes tabulæ teſtantur. quibus in...
addat, conſuetudinis, & amicitiæ, quæ...
tempore ſacro latice expiandis cum Deo in-
tercedere incipiebat, argumentum fuiſſe, ...
mortem veteris hominis, qui Chriſto toto cor-
pore. & animo emancipatus, vitam ſpiritualem
hauriebat, declaraſſe, & magnam gratiam
ſacræ antiquitatis ſtudioſis inibit, & vete...
moribus aptè congruenterque loquetur ...
[a]lego, ſalem prę aliis cibis hoſpitibus appo-
ſitum, quaſi neceſsitudinis ſymbolum, & ...
Romanis πένθιμον, hoc eſt, lugubrem credi-
eſſe: hincq; imminentis infortunij præſagium
[b]Craſſo factum: quia militibus cum lente...
primũ in annonæ diſtributione dediſſet. At ...
ſalis quidẽ in catechiſmo dandi rationib. ...
fere diximus; intelligendũ eſt autem, ei quam ...
religionem inditam eſſe, vt conceptis verbis
cõſecraretur. ꝙ quanq̃ ita eſt in promptu, vt ...

Ciuitates dirutæ ſalis proiectu anathemate feriebãtur.

Quinta cauſa adhibendi ſalis in catechiſmo.

Sexta cauſa adhibendi ſalis in catechiſmo.

a Apud Cęl Rhod. lib. 12. c. 1.

Sal apponebatur hoſpitibus, vt ſignum eſſet amicitiæ.

Sal mortis iudicium, vel alterius infortunij.

b Plut. in Craſſ.

diſputatione non egeat: tamen eſt à nobis hoc loco demonſtrandum. S. igitur Gregorius lib. ſacram. de ord. ad catechum. facien. benedictionis ſalis ità meminit: *inde verò benedicit ſal hoc modo: exorcizo te creatura ſalis*. & de ord. baptiſter. *benedictio ſalis ad dandum catechumenis. exorcizo te creatura ſalis*, &c. Accedit eodem author locupletiſsimus Ordo Romanus, qui etiam ſcribit de denunciat. ſcrutin. ad elect. ſalem hoc modo conſecrandum: *exorcizo te creatura ſalis*, &c. Rabanus deinde Maurus lib. de Inſtit. cleric. cap. 27. catechiſmi cæremonias recitãs, ait: *tum datur ei ſal benedictum in os*. Poſt autem Iuo Carnotenſis ſerm. de ſacram. neophyt. Dabani verba repetens, ſic inquit: *poſtea datur ſal benedictum in os pueri*. Denique Hugo Victorinus lib. 1. ſacram. cap. 18. ferè iiſdem verbis in eandem ſententiam ſcriptum reliquit: *datur ſal benedictus in os baptizandi*. Itaque miror, quid in mentem venerit [a] Gualtero Lollardo, [b] Martino Luthero, [c] Ioanni Caluino, & [d] Tilmanno Heshuſio in iis libris, quos pro fide Chriſtiana oppugnanda conſcripſerunt: in quibus multa abſurdè, illud abſurdiſſimè: ſunt enim toti in euertenda ſalis benedictione: quaſi nuper à Chriſtianis inuenta fuerit, cui quoniam ſatis patet reſponſio ex iis, quæ mihi SS. Patrũ lectio paulò antè ſuggeſſit, non ero longior in refellenda eorum hæreſi: ſed potius tempus præbendi ſalis oſtendam: ne quid à me prætermiſſum eſſe videatur. Illud autem in ſacra catecheſi datũ fuiſſe, credo, nec me ſolum ratio, & coniectura impulit,

Sal catechumenorum conſecrabatur.

Salis conſecratio.

a Apud Trithem. in Cron. Hirſaug. de an. 1315.

b Lib. de uiſ. Daniel. cõt. Cathar.

c Lib. 4 inſtit. c 10. & 15.

d Int. ſexcent. Papiſt. error loc. 27.

Sal erat catecheſis cæremonia.

vt ità crederem, ſed nobilitas etiam ſum-
rum ſcriptorum, & authoritas. intellige-
enim Sanct. Auguſtinum lib. 1. confeſſ. de
inter catechumenos relatione cum ag
præter alia, ſalis mentionem feciſſe his v
ſignabar iam ſigno crucis eius, & condiebar ea
le. ſuppetebat mihi præterea Sanct. Greg
locus, qui lib. ſacram. de ord. ad catechu
cien. ſic ait: *poſteà interrogat nomina eorum,*
nit de ipſo ſale in os ipſorum, & de ord. bapt
benedictio ſalis ad dandum catechumen. exp
tem oratione. accipiat de ipſo ſale, & ponat in
fantum dicens, &c. nonnunquam etiam
dabar teſtimonij Iſidori Hiſpalenſis lib
Offic. cap. 20. vbi rationem dandi ſalis
rens, inquit: *ſales autem in myſterijs catechum*
dandos à Patribus inde eſt inſtitutum, vt eorum
ſtu condimentum ſapientiæ percipiant. Illud
què in mentem ſæpe veniebat, à Beda
lib. Reg. ſcriptum eſſe: *ſal cæleſtis ſapientiæ*
initiantur catechumeni, in cunctis operum
rum ſacrificijs offerre iubemur. Quid mul
mihi perſuaſi, ſic ſentio: cum feria quarta
domadæ quartæ quadrageſimæ dari ſoleret
eſt apud Iuo. Carnotenſem ſerm. de ſacr.
phyt. & poſt ſignum crucis ſequeretur, te
Auguſt. lib. 1. confeſſ. & S. Gregorio lib. ſacr
de ord. bapt. non potuiſſe ſalem alio, quam
techiſmi tempore præberi. Quærat modo
ctor, quænam dandi ſalis fuerit forma: &
ueniet, noſtræ ſimillimam fuiſſe: ſcribe
bus Sanct. Gregorio de ord. bapt. *accipe ſa*
pientiæ in vitam æternam: & Ordine Roma

Sal dabatur feria 4. hebdom. 4. Quadrageſ.

Forma vetus dandi ſalis noſtræ ſimillima.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

de denunciat. ſcrutin. ad elect. *accipe ſalem ſapientiæ propitiatus in vitam æternam.* Quærat, quo ritu ſal in os infunderetur: & intelliget, baptizandi nomine inuocato, immiſſum eſſe: quemadmodum tradit Sanct. Gregorius lib. ſacram. de ord. ad catechum. facien. inquiens: *poſteà interrogat nomina eorum, & ponit de ipſo ſale in os ipſorum.* quærat, qui locus dando ſali præfinitus fuerit: & conſtabit, in Eccleſiæ veſtibulo datum eſſe. ſi quidem à Deus dedit Pontifice ſcriptum eſt epiſt. ad Gordian. Hiſpalen. Epiſcopo. *ſeptem ſunt dona baptiſmi à primo pabulo ſacrati ſalis, & ingreſſus ſanctæ Eccleſiæ vſque ad confirmationem Spiritus ſancti per chriſma.* Ex quo intelligi poteſt, Eccleſiæ conſuetudinem, quæ baptizandis infantibus, antequam in ædem introducantur, ſal in os immittit, cum veteri conuenire.

Sal immittebatur in os, nomine baptizandi inuocato.

Sal dabatur in oſtio Eccleſiæ.

De orationibus, ſigno crucis, benedictione, & verbis, ingredere fili, &c.

CAP. XLIII.

DEinceps (vt erat propoſitum) de orationibus dicatur. quibus quidem nihil erat naturæ catechiſmi accommodatius: ſed habēt multa capita. videndum eſt enim primum, an fuerint in vſu. quod affirmat non modò Sanct. Dionyſius Areopagita lib. de Eccl. Hierarch. cap. de bapt. dum ait: *rurſus ille, cum precatus*

Orationes adhibebantur in catecheſi.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN